

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/afdelingDelfland
facebook: KNNV-afdeling-Delfland
instagram: knnvafdelingdelfland
Youtube: [klik hier](#)

Nieuwsbrief 250 7 juli 2024

Natuurlijk Delfland

Natuurlijk Delfland staat voor samenleven met de natuur

Het werkgebied omvat de gemeenten Westland, Midden-Delfland, Delft, Rijswijk, Ypenburg-Leidschenveen (Den Haag), Pijnacker-Nootdorp en Lansingerland.

Afdeling van de
Koninklijke Nederlandse Natuur Vereniging

VOORUITBLIK

Rubriek Lief en Leed

Leden die een geboorte meemaken, gaan trouwen, ziekenhuis opname, overledene in de directe kring. Stuur een bericht voor deze rubriek.

Wegens vakantie komt nummer 250 eerder uit. Het volgende nummer zal op de gebruikelijke dinsdag uitkomen.

DOE IETS VOOR DE NATUUR - het is makkelijker dan je denkt –

Een serie van 12 tips die we iedere week publiceren.

Planten bij tuincentra bevatten veel bestrijdingsmiddelen, dus zoek biologische alternatieven.

Jaarthema 2024: Schoner water

Soort van het seizoen Zomer: Watergentiaan en zweefvliegen

Kijk in juli tot en met september uit naar deze twee soorten; maak foto's en meld deze via natuurlijkdelfland@knnv.nl; vermeld plek waar je ze gezien hebt.

Wij publiceren deze in onze Nieuwsbrief. Je kan ze ook rechtstreeks bij waarneming.nl melden.

Het Soort van het seizoen is één van de activiteiten in ons jaarthema Schoner water, [klik hier](#) voor de informatiebrief.

3/7, **gewone pendelvlieg** gevangen door **krabspin**, Den Hoorn, Willemein

Wegwijzer voor de Kennisbank

Op onze site delfland.knnv.nl/ is een kennisbank aanwezig met een groot aantal publicaties, op dit moment zijn het er 80. Het zoeken in de kennisbank blijkt lastig, daarom is van de belangrijkste publicaties in een Excel bestand de link opgenomen naar die publicatie.

Dit Excel bestand is als extra attachment bij deze Nieuwsbrief gevoegd.

Bestemmingsplan Gele Scheikunde natuurinclusief

De gemeenteraad heeft het Bestemmingsplan Gele Scheikunde vastgesteld. Natuurlijk Delfland had eerder een zienswijze ingediend. [Klik hier](#)

In de zienswijze is gevraagd om een muurfloraplan en behoud van zoveel mogelijk bomen.

Er komt een muurfloraplan. Natuurlijk Delfland zal advies gevraagd worden. Van de 104 bestaande bomen worden er 48 gekapt, die worden gecompenseerd door 145 nieuwe bomen. Natuurlijk Delfland heeft speciale aandacht gevraagd voor de prachtige Magnolia grandiflora op de binnenplaats. Die kan niet op die plek blijven staan, maar wordt wel behouden middels verplaatsing. Ook het parkje met populieren aan de Julianalaan wordt behouden. Net als de

cultuurhistorisch waardevolle gevel mét de bomen aan de Julianalaan en de dienstwoningen mét de muurflora op de tuinmuur. Ook aan de voorkomende vleermuizen is veel aandacht besteed. Alles bij elkaar een goed voorbeeld van natuurinclusieve woningbouw in de stad (foto's Huub van 't Hart)

muurflora

magnolia grandiflora

10 juli, 19.00 -20.30, paddenstoelen excursie Tanthofkade, Kerkpolderweg, Delft

Zoveel mogelijk paddenstoelen zoeken

Verzamelen voor de ingang van het zwembad Kerkpolder aan de Kerkpolderweg Delft.

Deelname aan de paddenstoel excursies van Natuurlijk Delfland staat open voor leden van Natuurlijk Delfland.

Niet-leden kunnen één keer per jaar mee, mits er voldoende plaats is. Vooraf opgeven is verplicht, ook voor leden.

Contactpersoon: André Jongeling, 06 –24 25 37 38 paddenstoelen@delfland.knnv.nl

16 juli, 14.00 –16.00 uur, bestuursvergadering, Melarium

In het Melarium, [gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft](#).

Als je de agenda wilt ontvangen? Stuur een email aan natuurlijkdelfland@knnv.nl

16 juli, 19.00 –20.30 uur, inventarisatie vissen, Gasthuispad ('t Woudt)

Verzamelen: Woudsepolder, Gasthuispad ('t Woudt) Een Team van Natuurlijk Delfland voor onderzoek, educatie en bescherming van vissen. Je hoeft niet direct grote kennis van dit onderwerp te hebben wel verwachten we een actieve deelname.

Belangstellenden die kennis willen maken met het Team worden uitgenodigd deze bijeenkomst bij te wonen. Als je wilt blijven komen is een lidmaatschap vereist. Opgeven is verplicht en vraag de locatie aan vissen@delfland.knnv.nl

Week 28, reuzenberenklauwbrigades

Er is genoeg te doen voor meer handen. Vraag informatie en geef je op natuurlijkdelfland@knnv.nl.

Delft:	Abtswoudse Bos West,	maandagavond
Rijswijk:	Wilhelminapark,	dinsdagavond
Pijnacker:	Bieslandse Bos,	woensdagavond
Pijnacker:	Tolhek,	woensdagavond
Delft:	Abtswoudse Bos Midden,	zaterdagmiddag
Delft:	Abtswoudse Bos Oost,	overdag door de week, wisselend
Rijswijk:	Pasgeld,	op wisselende avonden
Delft:	TU wijk,	overdag door de weeks

Waar is Natuurlijk Delfland actief?

Natuurlijk Delfland heeft een groot werkgebied. Sommige dingen doen we overal, maar andere ook bij jou om de hoek.

[Klik hier](#) dan zie je waar we actief zijn

Tuintip

De rust in de natuur kan je ook zoeken in je tuin. Ga zitten kijk je ogen uit, spits je oren, reuk aan de bloemen; verkreukel een blaadje en laat je verrassen door de geur.

Sterrenhemel

zondag 7 juli

03.33: Alle manen west van Jupiter. Van 3.33 tot 4.40 uur nemen we alle grote Jupitermanen ten westen van de planeetschijf waar. Van binnen naar buiten: Callisto, Io, Europa en Ganymedes. Jupiter staat boven de oostnoordoostelijke horizon, op een hoogte van 8°. Een waarneemplaats met een vrije blik op de horizon is hierdoor noodzakelijk. De Zon staat 9° onder de horizon. Voor het waarnemen van de manen van Jupiter is een stabiele verrekijker voldoende.

22.33: Eerste maansikkel. Als het weer meewerkt is het vanavond, sinds de laatste Nieuwe Maan, de eerste keer dat we de dunne maansikkel kunnen waarnemen. Het is 1,9 dagen na Nieuwe Maan; de Maan is voor 4,0% verlicht en wassend. De maansikkel heeft een breedte aan de hemel van 1,2' en is aan het begin van de avond te zien, kort na zonsondergang. Let op die breedte, je leert dan hoe breed 1° is

22.45: De Maan staat 2,2° ten noordoosten van Mercurius (-0,2m), in het sterrenbeeld Kreeft. Het tweetal staat dan in het westnoordwesten, op een hoogte van ongeveer 4°, 2,2° van elkaar vandaan. De Maan is voor 4% verlicht.

dinsdag 9 juli

04.45: Jupiter staat 4,8° ten noorden van Aldebaran, de helderste ster van het sterrenbeeld Stier (+0,9m). De twee objecten staan zo'n 12° boven de oostnoordoostelijke horizon, op een onderlinge afstand van 4,8°. De helderheid van Jupiter is nu -2,0m.

22.45: De Maan staat 2,3° ten noordoosten van Regulus, de helderste ster van het sterrenbeeld Leeuw (+1,4m). Bekijk de samenstand rond 22:45 uur. Het tweetal staat dan in het westen, circa 9° boven de horizon, op een afstand van 3,5° van elkaar. De Maan is voor 15% verlicht.

woensdag 10 juli

07.27: Venus staat in het perihelium. De afstand van de planeet tot de Zon is op dit moment kleiner dan gemiddeld: 0,718AE, of zo'n 107.480 miljoen km. Vanaf Venus lijkt de Zon circa 1,4 maal zo groot als vanaf de Aarde. De planeet ontvangt door de geringere afstand tot de Zon ongeveer 2,0 maal meer licht en warmte dan de Aarde.

vrijdag 12 juli

10.11: De Maan staat in het apogeum; het punt van zijn baan om de Aarde dat het verst van de Aarde ligt. De afstand tot de Maan bedraagt op dit moment 404.362 km. Door de grotere afstand lijkt de Maan nu kleiner aan de hemel te staan dan gemiddeld: 29'33,1". De Maan is op dit moment wassend, voor 31% verlicht en hij is vooral 's avonds in het zuiden en aan het begin van de nacht in het westen zichtbaar.

zaterdag 13 juli

23.45: De Maan bedekt Spica, de helderste ster van het sterrenbeeld Maagd (+1,0m). Het tweetal staat dan boven de westzuidwestelijke horizon, op een hoogte van ongeveer 7°, 2,9° van elkaar verwijderd. De Maan is voor 50% verlicht.

zondag 14 juli

00.49: De Maan is in de fase van Eerste Kwartier. De rechter helft van de Maan is nu verlicht en de Maan is vooral in de avond en vroege nacht zichtbaar. Om de Maan waar te nemen door een verrekijker of telescoop is de tijd rond (en met name voor) Eerste Kwartier zeer geschikt. Op de grens tussen het verlichte en het donkere deel van de Maan komt de Zon net op. Hierdoor werpen bergen en kraterranden lange schaduwen, wat een extra diepte-effect veroorzaakt, en het maanoppervlak krijgt daarmee, bekeken door een kijker, een duidelijk driedimensionaal karakter

dinsdag 16 juli

03.20: De Galileïsche maan Europa staat 18,8" ten zuiden van Callisto. Jupiter staat boven de oostnoordoostelijke horizon, op een hoogte van 5°, dus kies een waarneemplaats met een vrije blik op de horizon. De Zon staat 14° onder de horizon. Voor het waarnemen van de Galileïsche manen is een goede, stabiele verrekijker genoeg.

Groene winkel

Onder andere het verkoopadres van de KNNV Uitgeverij en de Jeugdbondsuitgeverij
Bij KNNV uitgaven ontvangen leden 10% korting, bestel via natuurlijkDelfland@knnv.nl

De groene buurvrouw

helpt je vergroenen in de stad, door Carlijn Krielaars prijs € 17,95

Ecologisch en verrassend tuinieren in de stad. Steden zijn heet in de zomer, grauw in de winter en bieden weinig schuilplaatsen voor dieren. Leven in de stad vraagt daarom om zoveel mogelijk groene plekken.

Carlijn Krielaars, De Groene Buurvrouw, legt uit waarom een groene omgeving belangrijk is voor de bewoners - mens, dier en planten - én voor de stad zelf. Aan de hand van veel praktische voorbeelden laat ze kansen en uitdagingen zien om je eigen leefomgeving te vergroenen. En dat het leuk is om die groene plekken zelf te creëren!

TERUGBLIK: Waarnemingen

Waarnemingen

Ook waarnemingen zonder foto's blijven welkom.

Wij gaan er vanuit dat je je waarneming zelf meldt via www.waarneming.nl

Nb. De afspraak in de vogelwereld is dat foto's met nesten en eieren niet worden gepubliceerd om ze niet te verstoren. We zullen dus alleen de waarneming in de Nieuwsbrief opnemen.

28/6, **landkaartje**, Michel Kuijpers

28/6, **vuurlibel**, Michel Kuijpers

28/6, **puntbijvleg**, Michel Kuijpers

28/6, **viervlek**, Michel Kuijpers

28/6, **vroege glazenmaker**, Michel Kuijpers

28/6, **lantaarntje met haft**, Michel Kuijpers

30/6, **bijenwolfgraafwesp**, Keizershof, Pijnacker, Betty Verheul

2/7, **rode maan (nachtperiode)**, Delfgauw, Bart Hendiks

2/7, **boterbloem**, Delfgauw, Bart Hendiks

4/7, in mijn tuin vandaag, een **lichte aardslak**, rode lijst en zeldzaam, Aad van Uffelen

4/7, twee **ooievaars** bij elkaar op de Schimmelpenninck van de Oyeweg, Delfgauw, Karin Flier

5/7, tijdens de opening van de "bomenwand" werd deze **kievit** door een roofvogel uit de lucht geslagen en maakte een "snoekduik", Bruun van der Seuijt

4 juli ransuil, Pasgeld, Rijswijk, Ester

Paar dagen geleden ook de uil weer gehoord 🦉, wie weet nestelt die er intussen ook ergens 😞

Jos op pad, week 27, Jos van Koppen

Maandagochtend 2 juli zag ik voor het eerst dit jaar een plant waarvan de stengel er 'zwart van de luizen' uitzag.

Dinsdagochtend heb ik die plant – **akkerdistels** bij het benzinstation in Delfgauw - gefotografeerd en bij nadere beschouwing van de foto's zag ik ook gevleugelde exemplaren !

Zwart van de luizen

ook gevleugelde luizen

brunel

Niet verwonderlijk dat dit 'mijn eerste waarneming' dit jaar was. Verder heb ik langs de vaart nu ook een grote hoeveelheid bloeiende **brunel** aangetroffen.

Dinsdagavond heb ik meegedraaid bij De Zeven Gaten met het Team Vissen. We waren met zes personen. Ik stuur een 'beperkte groepsfoto' mee. Heb ook nog enkele bloeiende planten vanuit De Zeven Gaten bij De Lier voor de Nieuwsbrief gefotografeerd. Ik kom daar niet dagelijks ! Vreemd was dat onder de drijvende bladeren van de waterplanten helemaal geen visjes gevangen werden terwijl je altijd hoort dat dat zo'n goede schuilplaats is. Soorten: **speerdistel**, **knoopkruid**, **heelblaadjes** en **brunel** Vissen: **pontische grondel**, jonge **blankvoorn**, een paar **driedoornige stekelbaarsjes**. Foto's van de vissen laat ik door het team zelf aanleveren.

In de Riouwstraat – bij mij beneden onder het balkon- lopen nog steeds 2 **nijlganzen**. Nu geen 9 maar slechts 7 jongen om voor te zorgen.

team vissen in actie

heelblaadjes

speerdistel

TERUGBLIK: Activiteiten

De biodiversiteit van boomgaard Veelust

Op deze boomgaard werkt men aan de biodiversiteit. Om dat te ondersteunen is een onderzoek gedaan naar de vegetatie in de sloot en de grasmat.

Het rapport staat in de kennisbank: [klik hier](#)

Water vol met gifstoffen vanuit kassen: nieuw plan moet dit gaan voorkomen

Voor het plan, [klik hier](#)

Kwarteltuin klimaatbestendiger

Naast de Kwarteltuin is een grote regenton geplaatst (foto Laurien Bouw). Regenwater wordt opgevangen, waarmee in droge tijden (?) de Kwarteltuin bewaterd kan worden. De Klimaatmaat heeft de regenton en de vulautomaat geïnstalleerd.

Er is gekozen voor een model met een plantenbak als deksel, dus ook daar komt straks nog een stukje 'vergroening' bovenop.

Woningbouwvereniging Woonbron heeft toestemming gegeven voor de plaatsing aan hun eigendom. Best bijzonder en dank daarvoor!

2 juli, Team Vissen in de Zeven Gatén, De Lier

Dinsdagavond, tijdens voetbalwedstrijd Nederland-Roemenië, toch met een groep van zes personen gaan scheppen bij het natuurgebied de Zeven Gatén in de Lier. Marijke wil hier met diverse Teams inventariseren wat hier te vinden is en deze resultaten aanbieden aan de beheerder, het Zuid-Hollands landschap. Aan ons de eer om de eerste aftrap te doen. We zijn gestart met het eerste Gat en het daaraan grenzende water van de Kromme Zweth. In het Gat, waar het water uitzonderlijk laag stond, ca. 15 cm, vingen we uitsluitend exoten, juveniele Kaukasische dwerggrondels.

één van de gatén

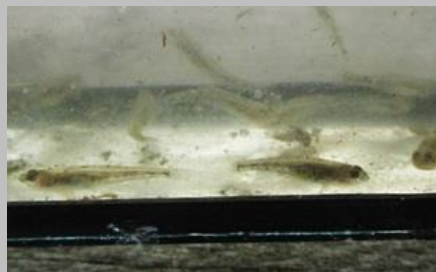

het team

In het water van de Kromme Zweth hadden we meer succes met grote aantallen kolblei's en/of brasems. Deze soort is in het juveniele stadium moeilijk van elkaar te onderscheiden. Daarnaast vingen we nog enkel driedoornige stekelbaarzen en een paar ruisvoorns. Nadat we deze vangsten in ons cuvet hadden bekeken, zijn we verder gaan scheppen bij de andere Gatén. Deze Gatén lagen er prachtig bij, over de volle lengten helemaal begroeid met waterlelies en gele plomp. Hierdoor was het wel moeilijk scheppen en we vingen dan ook nauwelijks vissen. Uiteindelijk toch weer een aantal Kaukasische dwerggrondels, driedoornige stekelbaarzen en een kolblei. Een magere vangst voor dit prachtige natuurgebied. Frank Herfs

rietvoorn

Kaukasische dwerggrondel

3 juli, 9.30 -13.00, informatiemarkt thema Groene Stranden, Hortus, Leiden

Het was een zeer drukbezochte netwerkbijeenkomst van het Nationaalpark Hollandse Duinen, o.a. Louise Vet hield een magistrale lezing met uitspraken als volg voor open grond in tuinen, natuur- en sociaal inclusief, Natuurinclusief een eis, geen optiem de bodem de basis van de biodiversiteti, de eiwittransitie is noodzakelijk van dieren naar planten, consumenten kunnen sturend zijn.

3 juli, 10.00 – 12.00 uur, Natuurcafé soort van het seizoen, Melarium

Geen bijdrage ontvangen

3 juni, inventarisatie planten Poelzone in het Westland

Voor het project Monitor Poelzone in het Westland heeft het team Planten een bezoek gebracht en de soortenlijst genoteerd. We kwamen tot 113 soorten en hebben stilgestaan bij de **gestreepte teunisbloem**. Cor is met laarzen nog de natuurvriendelijke oever ingegaan, maar helaas was er geen enkele onderwaterplant te vinden behalve de witte waterlelie. Cor Nonhof

5 juli, Wethouder opent Bomenwand Abtswoudsepark

Door het wegtrekken van een spandoek van Natuurlijk Delfland onthulde wethouder Frank van Vliet (GL) een nieuwe Bomenwand in het Abtswoudsepark (bij keerlus tramlijn 1). De Bomenwand en de houtril ernaast zijn bedoeld om de biodiversiteit van het park te laten toenemen. Vooral insecten als bijen en zweefvliegen kunnen er van profiteren. Het hout is afkomstig van de gekapte bomen van het rioleringsproject in de naastgelegen wijk.

Geert van Poelgeest van Natuurlijk Delfland en William van Treuren van de BHTD (Bewonersvereniging Heel Tanthof Delft) benadrukten het belang van het park voor natuur en recreatie. Beide organisaties werken samen aan een plan om het park nog aantrekkelijker te maken voor natuur en bewoners met ruimte voor een voedselbospad, vijvers, kruidentuin en bloemrijke heggen en oevers. Zie foto's Huub van 't Hart.

Tijdens de opening van de Bomenwand in het Abtswoudsepark sprak Geert deze gedachten uit:

De natuur is de basis van ons bestaan. Want waar komt een gezonde bodem vandaan? Waar schoon water? Waar schone lucht? Waar komen onze grondstoffen vandaan? Waar onze energie? Ons voedsel? Waar komt onze inspiratie vandaan?

De natuur is niet een zelfde belang of partij als recreatie, landbouw, visserij, wegen, wonen. Natuur is geen optie, natuur is een eis. Werk mét de natuur en níet er tegen. Daar willen we ons de komende tijd als vereniging op richten.

6 juli, excursie Groene Strand Zandmotor, Monster

Ondanks de barre weersomstandigheden waren er toch zo'n 50 geïnteresseerden die in kleine groepjes in ruim anderhalf uur een mooie toelichting kregen.

Drie gidsen vertelden over hoe de duinen en zandbanken de afgelopen duizenden jaren zijn ontstaan en veranderd.

Ook hoe de zandmotor is aangelegd en hoe in de tijd er verandering optreedt. Sinds ontstaan van de zandmotor zijn diverse vrijwilligersorganisaties bezig met de nieuwe natuur daar nauwlettend in de gaten te houden. De laatste twee jaar heeft men ondersteund door gemeente Westland stukjes afgezet zodat de bontbekplevier daar kon broeden. Vorig jaar werd er helaas nog een nest leeggehaald, maar dit jaar heeft het geresulteerd in 2 jongen die succesvol zijn grootgebracht. Mooi om te zien dat alle vrijwilligers zich zo inspinnen om te zorgen dat deze jongen kunnen opgroeien

en dit hier een plek ontstaat waar paartjes terug blijven komen. We kregen uitleg hoe diverse plantjes met het zand dat daartegenaan waait zorgt voor nieuwe plooiing in het landschap en hoe de vegetatie op het strand vervolgens groeit en weer zorgt voor nieuwe duinachtige stukken. De meetoren die op de zandmotor staat, zorgt ervoor dat men goed in kaart kan brengen hoe het zand zich beweegt. Voorheen was het stuk tussen de toren en de zee vele malen langer. Nu is al veel richting Kijkduin en Hoek van Holland weggespoeld.

Waarschijnlijk vanwege het weer was er maar 1 kindje bij. Voor de kinderen heeft Natuurlijk Delfland een bingokaart, waarmee je op zoek kun gaan naar specifieke schelpen, plantjes en diertjes op de zandmotor. Leerzaam en leuk. Ik kijk terug op een leuke ochtend waar ik weer nieuwe dingen heb gehoord. Dank voor de organisatie en tot de volgende. Michiel Ferwerda

Melarium ons clubhuis

Het Melarium, natuurhuis voor natuur, bijen en kunst; een plek waar je natuur, rust, ruimte en inspiratie vindt. Er zijn twee gebruikers Natuurlijk Delfland (1ste verdieping) en de Imkervereniging Delft (begane grond). Het Melarium is te bereiken via de Thijsseweg 11 in Delft. Hier aan het einde van de Thijsseweg staat het straatnaambord Melariumpad (fiets/voetpad). Na 10 minuten lopen of 3 minuten fietsen zie je het Melarium.

Gebruik bij navigatie, Symbiobrug, Thijsseweg, Delft.

Voor verhuur voor groepen tot tien deelnemers neem contact op met de beheerder van het Melarium, 06 - 13 07 07 14, natuurlijkDelfland@knnv.nl.

[Klik hier](#) voor meer informatie

Als je niet langer op de hoogte gehouden wilt worden stuur een email aan:

nieuwsbrief.delfland-request@knnv.nl?subject=unsubscribe

Verstuur een lege email, zonder daar iets aan te veranderen.

De Nieuwsbrief wordt gemaakt door de volgende personen

Ted Kruithof, verwerken van de inzendingen

Geert van Poelgeest, eindredactie en versturen

En vele personen die in de bijdragen staan.

Het redactieadres is natuurlijkDelfland@knnv.nl zie ook het briefhoofd.

TIPS

Behoud gratis natuurlessen basisonderwijs Rotterdam, teken de petitie!

Zoals jullie wellicht hebben vernomen, is de Rotterdamse wethouder Achbar voornemens de subsidie aan Stichting Natuurstad Rotterdam structureel te korten met €900.000. De Wethouder wil stoppen met de gratis natuurlessen voor basisscholen. [Klik hier](#)

Fijnstof: meld je nu aan voor een sensor | Kom 9 juli naar het stadhuis Delft

[Klik hier](#)

Zorg dat de overheid onze drinkwatergebieden beschermt Teken ook deze petitie!

[Klik hier](#)

Video Ga je mee op zegenviseexcursie?

[Klik hier](#)

Nieuw kabinet met BBB: waterkwaliteit om zeep

[Klik hier](#)

Wij helpen je van de wal in de sloot.

Om te genieten van de natuur. Of om haar te bestuderen en te beschermen. Natuurlijk Delfland maakt je wegwijs in de natuur.

Natuurlijk Delfland

delfland.knnv.nl

Kijk voor de activiteiten in het hele kwartaal op onze site

Want het programma wordt regelmatig aangevuld.

[Klik hier](#)

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.

Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.

[INSCHRIJFFORMULIER](#)

Delen mag

We vinden het fijn als je deze nieuwsbrief deelt met vrienden en bekenden die geïnteresseerd zijn in thema's als natuurstudie, natuureducatie en natuurbescherming in Delfland.